

MORSKA RAZINA

Prilikom određivanja visina različitih dijelova terena obično se *vežemo na najbliži reper državne izmjere*. Međutim, slobodno odabrana početna visina, a to je čest slučaj, ponekad se može osvetiti. Podrum i neki komunalni vodovi bit će nam ispod razine podzemne vode, a to znači vodu u šahtu i poplavu u kući. Objekt treba uvijek priključiti na nižu uzdužnu kotu kolektora, vodovoda ili kanalizacije. Ako je uzdužna kota priključka viša od objekta, podzemna voda će pratiti komunalni vod, a to znači slobodni pad i ulaz u podrum, neovisno o hidroizolaciji. Voda uvijek sebi nađe put.

Visine (*kote*) repera državne izmjere ne sežu u tako daleku prošlost. Prošlo je samo 95 godina. Mreža repera postavljena je cijelim teritorijem još za *K und K Monarhije*. Ali kako uvijek biva, mi smo htjeli imati svoju *nulu*, tj. svoj nulti reper, a ne visine od repera u Trstu.

Za izgradnju maloga betonskog bazena i drvene kućice za postavljanje *mareografa* odabran je Bakarski zaljev. Tjedno gibanje mora mareograf registrira na moreogramu (papiru 32 cm x 58 cm) podizanjem i spuštanjem plovka. Govorilo se da su te promjene *sešima* (franc. seš – seiche). U literaturi nalazimo i riječ *štiga – štinga* od njem. *Stiege – stuba, stepenica (štenga)*. Periodična promjena morske razine (plima i oseka) bilježena je na moreogramu, dakle od prve stube, tj. *kućnog praga*.

Na zgradi lučke kapetanije u Bakru, a pod nadzorom lučkog kapetana gosp. Antuna Anića, uzidan je reper. Određena je morska razina, tj. visinska razlika između *praga* i mareografa i uzidanog *nultog* repera kotom (visinom): 2,518 m.

Preciznim niveliranjem u nivelmanskom vlaku I. reda koji povezuje austrijski reper u Trstu do *nule* u Bakru izračunali smo visinu: 2,516 m.

Razlika od samo 2 mm ide u red slučajnih pogrešaka. Nivelmansku i triangulacijsku mrežu I. reda radili su u to doba geodeti uz suradnju s Vojnogeografskim institutom (VGI). Reper u Bakru postavljen je 1921. godine brigom i dobrotom komandanta Vojnogeografskog instituta, geodetskog generala Stjepana Boškovića.

Slika 1. Mareograf u Bakru.